

MỤC LỤC

<i>Cổ tích về nàng tiên biển</i>	7
1. Tôi là một chiếc máy ảnh	11
2. Lên đường	18
3. Trên boong tàu	28
4. Tiếng kêu phía hầm lạnh	44
5. Song Tử Tây! Song Tử Tây!	64
6. Lão Ca	76
7. Những chú chó trên đảo Đá Nam	96
8. Làm thơ trong đêm trăng	106
9. Chương trình phát thanh Trường Sa, hải trình 07...	119
10. Hạc trắng về trời	134
11. Hải đội Hoàng Sa	142
12. Những em bé hoa muống biển	162
13. Gió nhà giàn	171
14. Món quà của thằng So	181
15. Chia tay	192
Vĩ thanh: Thầy Phú và Trường Sa	200
<i>Lời cuối sách</i>	206

*“Theo cánh bướm đi mãi đến nơi xa
Sẽ có cây, có cửa, có nhà
Vẫn là đất nước của ta...”*

Những cánh bướm – Hoàng Trung Thông

Cổ tích về nàng tiên biển

Truyền thuyết kể rằng, thuở xưa, biển Đông thường xuyên sóng to gió lớn. Những cơn bão biển liên tục và bất ngờ đánh đắm rất nhiều tàu thuyền. Ngư dân gọi đó là cơn thịnh nộ của Thần Biển khi con người dám ngang nhiên xâm phạm lãnh hải của người, đánh bắt hải sản vốn là binh thần của Long Vương.

Thiên Đế một hôm vén mây nhìn xuống trần gian, thấy mặt nước biển Đông âm ào dấy sóng. Hàng trăm con người đang phải vật lộn chống chọi với cơn bão dữ. Biển cả chực nuốt chửng tất cả tàu thuyền qua lại trên vùng biển. Trước sự bất lực và nguy khốn của con người, Thiên Đế bèn cử một nàng tiên, nhận nhiệm vụ đáp xuống vùng biển xa xôi thuộc quần đảo Trường Sa và Hoàng Sa của Việt Nam xem xét tình hình, bảo vệ người đi biển.

Nàng tiên rời khỏi vườn đào, vâng mệnh nhà trời, dậm trường bay qua biển Đông. Thấy nàng nên Thần Biển mấy phần e ngại. Để tránh những cuộc giao tranh với Thiên đình, Long Vương lệnh cho Thần Biển lui binh, không gây hấn trên vùng biển đã được nhà trời để mất

đến. Từ đó sóng yên biển lặng, ngư dân dong thuyền đánh bắt, chuyến nào trở về cũng tôm cá đầy ghe.

Tiền nữ hoàn thành nhiệm vụ có thể trở về. Nhưng cuộc gặp gỡ thương thuyết hòa bình giữa nàng và Thần Biển không ngờ lại là định mệnh của cả hai. Thần Biển sau khi lui quân về phương Nam vẫn ngày đêm nghĩ về nàng con gái giữa biển Đông. Một hôm, Thần Biển thân chinh một mình trở lại, những mong được gặp lại nàng tiên kiều diễm, can đảm và cũng vô cùng mạnh mẽ ấy. Giữa biển khơi, Thần nhìn thấy một dải san hô uốn mình mềm mại, lấp lánh như dải lụa. Nàng tiên đã hóa thân thành đảo san hô. Vừa để bảo vệ ngư dân và các tàu thuyền, vừa để được ở lại mãi mãi với biển cả.

Kể từ đó, vùng biển Đông trở nên bình yên, hiền hòa và có rất nhiều tôm cá. Thương nàng, Thiên Đế đã ban cho nàng một ân huệ đúng theo nguyện vọng của nàng: Nơi nàng sống sẽ được nhìn thấy tia nắng đầu tiên

trong ngày. Đó cũng là những lúc nắng hướng lên trời, tỏ lòng thương nhớ Thiên quốc. Những hôm có Thân Biển ở bên cạnh cùng nắng ngắm bình minh là những ngày biển dịu dàng lấp lánh. Sóng như hát, nắng như reo và những rạn san hô như chuyển mình nhảy múa.

Hòn đảo nhỏ ngày nay được ngư dân đặt tên là Tiên Nữ để nhớ ơn nàng tiên đã cứu giá những mùa bão giông, biển động. Và cũng là để ghi khắc đời đời vùng biển chủ quyền của đất nước mình trên quần đảo Trường Sa.

Đảo Tiên Nữ ngày nay thuộc huyện Trường Sa của tỉnh Khánh Hòa, cách cảng Cam Ranh khoảng 374 hải lí. Năm 2000, ngọn hải đăng cao 22 mét được xây dựng trên đảo. Hiện khối tòa nhà công sự ba tầng dựng kiên cố trên rạn san hô. Đảo Tiên Nữ gần với các đảo Tốc Tan, Phan Vinh và Núi Le.

Và tôi đã được đến với Tiên Nữ vào một sáng tháng Tư nắng hồng trên biển...

1. Tôi là một chiếc máy ảnh

Mà không phải là máy ảnh “thường” đâu nhé. Bác Tê Lê nói tôi là một chiếc máy ảnh rất oách. Nghe thế, tôi sướng rân. Bác ấy còn bảo không phải chiếc máy ảnh nào cũng được đi Trường Sa đâu. Những thế cơ đấy. Mặc dù trở về tôi bị vết sẹo nhẹ trên mặt, nhưng chuyện này tôi sẽ kể sau.

Tên tôi là Cà Nóng. Tôi hay nghe cô chủ giới thiệu về tôi như thế với bạn bè. Lâu lâu có người hỏi:

- Máy tên gì thế?

Cô chủ sẽ trả lời:

- Cà Nóng.

Hoặc có người cầm tôi lên, sẫm soi, chụp thử, coi lại ảnh. Rồi gật gù:

- Cà Nóng à? Chụp tốt lắm!

Lẽ nào không tốt được chứ, tôi làu bàu. Tôi đã ở với cô chủ bao nhiêu năm, hết lên rừng lại xuống biển, chụp biết bao nhiêu là ảnh đẹp rồi mà. Rất nhiều ảnh được in báo nữa đấy. Oách thế mà không tốt sao được.

Nhưng mà tôi chỉ dám nói thế khi không có bác Tê Lê ở đây thôi. Mỗi lần bác xuất hiện, tôi cứ gọi là khấp nép một phép. Bác chụp ảnh đẹp lắm, xuất sắc. Bác có nhiều bức ảnh được trao giải các cuộc thi nhiếp ảnh trong và ngoài nước rồi. Tôi nể. Cô chủ của tôi vẫn hay trầm trồ khi xem những bức ảnh của bác. Bác có những góc ảnh cực kì sáng tạo. Nhưng bác to dài và khá nặng, chỉ những người to cao vạm vỡ cỡ chú Bình mới mang vác theo nổi. Chú Bình có bộ râu quai nón rất ngầu, khuôn mặt rậm nắng, rần rỏi, dáng người chắc nịch. Quả là chủ nào máy nấy.

Tôi là mẫu máy phù hợp cho nữ giới, nhỏ gọn, dễ sử dụng nhưng chụp ảnh cũng rất chuẩn, ánh sáng đẹp. Cô chủ mua tôi về cũng vì lí do ấy. Thật ra thì tôi ít tin vào khả năng chụp ảnh của “máy bà cô” hay *selfie* bằng điện thoại, như cô chủ tôi. Họ

chẳng để tâm mấy đến bố cục, ánh sáng... Họ cứ giơ điện thoại lên, thấy mặt họ là được. Tôi chán mấy kiểu chụp ảnh hơi hợt như vậy. Họ mà dùng tôi quay ngược lại để *selfie*, tôi thường cố tình chụp lảng, lúc trật khuôn mặt, lúc chỉ có đôi mắt. Có khi

mờ nhòe. Cho chưa. Vậy là họ chẳng bao giờ để tôi *selfie* nữa.

Cô chủ lúc nào cũng gói tôi cẩn thận trong túi chống sốc, đến túi chống thấm, rồi mới cho vào túi máy. Ở nhà tôi được dành riêng cho một ngăn tủ. Khi mang tôi đi xa, cô sẽ quấn quanh người tôi thêm lớp khăn mềm, bỏ vào ba lô, hoặc nếu để trong va li thì cô đặt tôi nằm giữa, chèn quần áo xung quanh. Tôi thực sự “sống trong nhung lụa”, lúc nào cũng được cưng chiều mềm mại như thế. Nhưng đời thằng máy ảnh mà cứ sống im ru trong những không gian tối thui tối thùi như thế nhiều khi nghĩ nó chán. Máy bà cô hay sợ công kênh, nên có việc quan trọng mới dùng đến bọn tôi, còn không, cứ điện thoại nhỏ gọn tiện tay bấm tách. Cô chủ tôi cũng thế, mang tôi theo vậy mà nhiều khi cũng không thèm ngó ngang. “Chụp điện thoại cho nhanh!” Nằm trong ba lô nghe chủ nói mà tức.

Hôm cô chủ về nhà thông báo chuẩn bị đi Trường Sa, tôi phấn khích lắm. Dễ gì có cơ hội ra nơi biển đảo thiêng liêng ấy. Cô chủ đi công tác theo phân công của tòa soạn tờ báo nơi cô đang làm việc, tôi ăn ké theo. Tuy nhiên, tôi có chút lo lắng. Bình thường tôi chỉ chu du trên đất liền, đi biển

nhiều lắm vài tiếng ngồi tàu. Lần này chuyến hải trình kéo dài đến chín ngày. Nghe nói là lênh đênh ngoài khơi sóng to gió lớn dữ lắm. Tôi không biết mình có chịu nổi không. Nhưng bác Tê Lê nói:

- Đời một thằng máy ảnh, sướng nhất là được ra Trường Sa chụp ảnh đó con.

Vậy nên tôi không nghĩ ngợi nhiều nữa. Đợt này có bác Tê Lê, có cả thằng Ni và thằng So đi nữa, không lo buồn rồi. Thằng Ni nổi tiếng với ảnh thiên văn. Còn thằng So thì chụp ảnh môi trường rất đẹp. So với hai thằng, tôi chưa có thành tựu gì nổi bật cả, chỉ mới có ảnh đăng báo, mà người ta gọi là ảnh báo chí đó. Ảnh để đăng báo thì mang tính tư liệu. Được cái tôi đi cũng nhiều. Tụi nó nhắc đến chỗ nào tôi cũng biết, nên không bị lép vế. Bác Tê Lê đã nói rồi, đời một thằng máy ảnh là phải đi, cho biết đó biết đây, mở mang kiến thức. Ru rú trong nhà thì ra đời làm ăn được gì. Cho nên, tôi nhất định phải đi Trường Sa bằng một tâm thế hào hứng nhất.

Cô chủ chu đáo, mua thuốc chống say sóng, rồi kem chống nắng, dầu gió, băng dán, thuốc nhức đầu... Về nhà cứ sắp xếp xếp hành lí đến mấy hôm. Còn tôi ngày nào cũng hồi hộp nghĩ đến hành trình sắp tới. Sẽ được đến những đảo chìm đảo nổi

và nhà giàn, có vài điểm đảo tôi đã được bác Tê Lê cho xem ảnh: Nam Yết, Sinh Tôn Đông, Đá Tây, Phan Vinh, An Bang, Trường Sa Lớn... Càng xem càng nôn nao trong dạ.

Đêm trước ngày lên tàu, tôi trần trọc không ngủ được, nửa đêm nhoi ra khỏi túi, đi loanh quanh

kiểm tra xem hành lí đã đầy đủ hết chưa, máy cục pin, sạc dự phòng, dây sạc, thẻ nhớ... Thiếu món nào quan trọng là coi như chuyến đi của tôi sẽ thành công cốc.

Tôi định rủ cô chủ ra ngoài ban công nhà nhìn ngắm thành phố trước khi lên đường. Mà ngang qua phòng ngủ của cô, ghé mắt nhòm vào, cô đã ngủ sớm rồi.

2. Lên đường

Toàn tàu chú ý, chú ý toàn tàu!
Tôi còn đang mãi mê ngắm nhìn khắp nơi từ con tàu KN290, tàu kiểm ngư của Cục Kiểm ngư Việt Nam, thì nghe hiệu lệnh rời cảng. Từ phía đầu tàu, ba hồi còi dài vang lên. Dưới bến cảng, hai hàng quân nhân đứng nghiêm trang làm lễ chào đoàn. Thật tráng lệ. Không chần chừ, tôi chụp lại hình ảnh này. Lòng bồi hồi xúc động. Cảm giác sắp rời khỏi đất liền đi một chuyến dài trên biển thật sự khó tả. Xung quanh, mọi người trong đoàn đều đứng trên boong, vẫy tay chào. Bác Tê Lê đứng bên cạnh, nói:

- Ê Cà Nóng, tranh thủ chụp, cái gì chụp được cứ chụp nghe chưa!

Tôi dạ rõ to. Rồi cũng như bác, tôi “bắn” liền hồi.

Tách tách tách tách.

Tạch tạch tạch tạch.

Dọc mạn tàu, bọn thằng Ni, thằng So cũng “liền thanh” biểu diễn. Còn có rất nhiều anh chị em máy ảnh khác nữa. Phải đến hàng chục chiếc đủ loại, chưa kể điện thoại. Mỗi máy một góc.

Tôi nhìn bến cảng, ngăn ngơ khi tàu từ từ xa bờ. Bác Tê Lê nói đây là bến cảng Lữ đoàn 125. Lần đầu tiên tôi được đến chỗ này. Tôi khoe bác các bức ảnh vừa chụp con tàu từ bến cảng. Con tàu to quá, dài đến chín mươi mét, nặng những hai ngàn bốn trăm tấn. Nhiều bức tôi lấy không hết được các góc. Bác Tê Lê thì chụp từ xa, nhờ ống kính góc rộng của bác mà thu được trọn vẹn con tàu. Thấy rõ cả Quốc kì Việt Nam in trên nền trời xanh trong. Tuyệt đẹp. Bác cho tôi xem nhiều bức ảnh nữa, tấm nào cũng rất sáng, nét. Chủ bác là chú Bình, phóng viên ảnh tờ báo lớn. Hèn chi chỉ có vài mươi phút đoàn tập trung ở bến cảng chuẩn bị mang hành lí lên tàu mà đã kịp chụp được một loạt ảnh đẹp ở nhiều góc độ. Tấm nào cũng rất đáng để tôi học hỏi.

KN 290

Trong đó, ấn tượng nhất là bức ảnh chụp đoàn làm lễ Chào cờ trước khi rời cảng. Tôi thích cảm giác đứng trang nghiêm nghe bài *Quốc Ca* hùng tráng. Lúc ấy, cô chủ không cho tôi chụp. Cô đứng nghiêm, mắt hướng về cờ Tổ Quốc. Tôi cũng nhìn về phía ấy, cảm giác hân hoan tự hào trong lồng ngực.

Bầu trời cao vợi. Lá cờ đỏ sao vàng tung bay. Những giai điệu *Tổ Quốc* thật rung động. Có những điều chỉ có thể tự mình cảm nhận mới thấm thía được ý nghĩa của nó. Như không khí trang trọng mà xúc động ấy, tôi tuy là một chiếc máy ảnh, cũng phải thừa nhận rằng, một bức ảnh không thể nói hết được cảm xúc. Các bạn nhỏ của tôi chắc hẳn đã nhiều lần được đứng chào cờ, hát *Quốc Ca* ở sân trường. Thích thật đấy, phải không, tôi ước gì mình cũng được như các bạn.

Tàu đi Trường Sa có thể khởi hành từ thành phố Hồ Chí Minh, Vũng Tàu hoặc ở cảng Cam Ranh thuộc tỉnh Khánh Hòa. Rất nhiều đoàn ra thăm Trường Sa từ nhiều năm trước rồi. Giờ tôi mới được đi, hơi muộn. Mà kệ, muộn còn hơn không các bạn ha. Bác Tê Lê nói, khoảng trước năm 2015, tàu ra Trường Sa điều kiện chưa được tốt như bây giờ. Ai đi cũng dễ bị say sóng đến mệt lả. Có người không ăn không ngủ được, nhiều người say sóng đến nằm “liệt giường liệt chiếu” luôn ấy. Vào mùa biển động, sóng to gió lớn thì còn vất vả hơn gấp bội. Sóng đánh đến mức một người ăn cơm phải có ba bốn người giữ, mà có khi cũng không nấu được cơm. Con tàu chao lắc khiến mọi vật dụng trôi